

**STŘEDISKO SLUŽEB ŠKOLÁM A ZAŘÍZENÍ PRO DALŠÍ
VZDĚLÁVÁNÍ PEDAGOGICKÝCH PRACOVNÍKŮ BRNO**

**DIDAKTICKÝ PROJEKT:
PROFILOVÁ MATURITNÍ ZKOUŠKA
Z CIZÍHO JAZYKA**

Závěrečná práce

Brno 2014

Vypracovala: Mgr. Sylva Kolářová

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem závěrečnou práci zpracovala samostatně. Souhlasím, aby moje práce byla archivována na SSŠ a Zařízení pro DVPP Brno, případně použita pro další studijní účely.

.....

Obsah:

	str.
Úvod	4
- zdůvodnění výběru tématu a cíl práce	4
- představení instituce autora	5
Vymezení základních didaktických pojmů	6
Použité vyučovací metody	8
Charakteristika profilové maturitní zkoušky z cizího jazyka	9
- maturitní zkouška z angličtiny	10
- maturitní zkouška ze španělštiny	19
Shrnutí a závěr	31
Seznam použité literatury	32
Přílohy	33

Úvod

Tématem mé závěrečné práce Studia pedagogiky 2014 pro učitele je Didaktický projekt – profilová maturitní zkouška z cizího jazyka.

K tomuto tématu prakticky neexistuje sekundární literatura, proto tedy vycházím převážně jen ze svých zkušeností a poznatků, které jsem získala v průběhu několika let připravování žáků na ústní maturitní zkoušku z angličtiny a španělštiny.

Z tohoto důvodu je můj teoretický úvod jen velmi krátký, chci se v něm věnovat základním pojmům, jako je didaktika a didaktická metoda, dále představím školu, kde působím, a také uvedu charakteristiku školní maturitní zkoušky z cizího jazyka. Hlavním těžištěm práce je popis vyučovacích metod, které používám. Snažím se vždy také o zdůvodnění, proč kterou metodu využívám. Uvádím i některé ne příliš úspěšné experimenty.

Pro přípravu svých žáků na maturitu využívám různých zdrojů. Nepoužívám pouze jednu učebnici jako základ přípravy, a to proto, že školní maturita z cizího jazyka zahrnuje více než jen monolog žáka. Důraz kladu vždy na interakci s žáky a na jejich schopnost mluvit o tématu anglicky nebo španělsky. Jedná se o živé jazyky, které jsou v současné době velmi žádané a téměř celosvětově použitelné.

Zdůvodnění výběru tématu a cíl práce

Toto téma jsem si vybrala proto, že již devátým rokem působím na Gymnáziu Brno, Slovanské náměstí 7, jako učitelka angličtiny a španělštiny. Prakticky každoročně se věnuji maturitní přípravě, ráda bych tedy popsala své zkušenosti z praktické výuky. Cílem mé práce – didaktického projektu je srovnání úrovně školní maturity z angličtiny a španělštiny, zdůvodnění rozdílů a rámcové představení přípravy žáků.

Vystudovala jsem obor moderní filologie anglického a španělského jazyka na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity v Brně. Rok po nástupu na Gymnázium jsem začala připravovat žáky na ústní maturitní zkoušku z jazyka, a to jak z angličtiny, tak i španělštiny. Vedla jsem opakovaně seminář Španělské reálie, který směřuje k rozšíření znalostí o geografii, historii a kultuře hispanofonního světa.

Představení naší školy

Dovolte mi krátce představit naši školu:

Gymnázium Brno, Slovanské náměstí 7, které příští rok oslaví již 95 let své existence, se profiluje jako gymnázium se zaměřením na výuku jazyků, s jednou třídou šestiletého studia v ročníku a se třemi třídami čtyřletého studia v ročníku. Šestileté studium a dvě třídy čtyřletého studia (tzv. jazykového) mají posílenou hodinovou dotaci cizích jazyků, jedna třída čtyřletého studia je pak zaměřena spíše všeobecně.

V rámci čtyřletého jazykového studia tu existují dva obory – rozšířená angličtina a výuka vybraných předmětů v angličtině (jedná se o předměty, jejichž výuku v angličtině je naše škola sama schopná zajistit z řad vlastních učitelů). Výuka anglického jazyka probíhá z 90% v angličtině, čeština se používá jen v nejnnutnějších případech, jako je vysvětlení obtížné gramatiky.

Pokud jde o výuku dalších jazyků, škola zavádí od prvního ročníku na všech oborech povinný druhý cizí jazyk s časovou dotací 3 hodin týdně. V nabídce jsou španělština, francouzština, němčina, ruština. V předposledním a posledním ročníku pak žáci mají možnost si v rámci volitelných seminářů vybrat další jazyk – francouzštinu, španělštinu, ruštinu, italštinu nebo latinu.

Naše škola každoročně organizuje konverzační soutěže a další jazykové akce, a to ve spolupráci s Filozofickou fakultou MU, s Alliance Française a dalšími organizacemi. Pravidelně také pořádáme zájezdy a výměnné pobyty v zemích, kde se hovoří jazyky, které na naší škole vyučujeme.

Žáci naší školy se pravidelně umísťují na předních místech různých soutěží, a to i na republikové úrovni. Učitelé jazyků spolu s žáky pravidelně pořádají akce Španělský den a Francouzský den, které mají za úkol netradičním způsobem představit španělskou a francouzskou kulturu a gastronomii. Letos také na naší škole proběhl Anglický týden, v rámci kterého rodilí mluvčí z anglicky mluvících zemí prezentovali svou kulturu a zemi.

Pro jazykové obory a šestileté studium je povinná maturitní zkouška z angličtiny, buď ve společné nebo školní části. Žáci však mohou z angličtiny maturovat v obou částech. U druhého cizího jazyka maturita není povinná, nicméně poměrně hodně žáků využívá každoročně možnost z něho maturovat. V tomto případě však převážně maturují ve školní části.

Vymezení základních didaktických pojmů

Definice pojmu didaktika

Didaktiku chápeme jako teorii vzdělávání a vyučování. Jejím předmětem jsou metody, principy, obsah, cíle a organizační formy vzdělávání.

Vzdělávání je pak proces získávání a záměrného osvojování vědomostí, praktických dovedností, návyků, případně i intelektových schopností, které souvisejí s rozvíjením poznávacích, citových a volních procesů. Výsledkem procesu vzdělávání je vzdělání, což je soubor vědomostí, dovedností, návyků a postojů. Vzdělávání v současné době není omezeno jen na školu, ale je velmi ovlivňováno také dalšími zdroji a sférami, jako jsou například sdělovací prostředky, pracovní prostředí, kulturní instituce.

Vymezení pojmů didaktická zásada a didaktická metoda

Nejdříve bych chtěla objasnit pojem *didaktická zásada*. Didaktickou zásadou rozumíme obecné požadavky, které usměrňují vzdělávací proces.

Nejdůležitější didaktické zásady:

zásada uvědomělosti a aktivity – jedná se o požadavek, aby se žáci aktivně podíleli na vyučovacím procesu, aby byli učitelem vedeni k pochopení podstaty učiva. To je možné jen tehdy, když se učitel podaří probudit zájem žáků. Při výuce maturitních témat proto začínám tím, co žáci znají z jiných předmětů, případně z běžného života. Osvědčilo se mi, že žák, který už o tématu něco ví, sdělí vlastními slovy zbytek třídy své poznatky. Žáci se více soustředí, když o tématu mluví jejich spolužák, snaží se zapojit aktivněji, protože ví, že tyto znalosti by měli nebo mohli mít také.

zásada názornosti – vyjadřuje požadavek, aby žáci v učebním procesu vycházeli ze smyslového vnímání, aby poznávali skutečnost na základě vnímání předmětů a jevů anebo jejich zobrazení. Neznamena to však přehnané používání názorných pomůcek ve vyučování, protože výsledkem může být tříštění žákovy pozornosti, přílišné rozebírání povrchností a nepochopení podstaty. Z toho důvodu využívám dataprojektor jen příležitostně; žáci se musí soustředit v jazyce především na obsah a musí být schopni pochopit celkové vyznění prezentace. Při výuce historie pak někdy

kreslím na tabuli časové osy – nejde mi ani tak o přesná data, ale o vymezení historických epoch a hledání souvislostí.

zásada soustavnosti – jedná se o požadavek, aby učitel při výuce postupoval systematicky. Z tohoto hlediska může být důležitým pomocníkem učebnice. Při výuce maturitních témat však podle mého názoru není vhodné používat jen jednu učebnici, proto považuji za nutné dobře promyslet systém a pořadí probíraných témat. Ze zkušenosti vím, že je nelze probírat nahodile. Je vhodné začít tématem, které je buď nejlehčí, a je tedy snadné žáky zapojit do diskuse (v případě španělštiny), anebo tématem, které je sice založeno na faktech, ale lze v něm navázat na poznatky z jiných předmětů (v případě angličtiny začínám tématy z historie).

zásada přiměřenosti – tato zásada vyžaduje, aby učivo obsahově i rozsahem odpovídalo možnostem žáků. Totéž se vztahuje na vyučovací metody a formy práce. Při uplatňování této zásady beru v úvahu jazykovou pokročilost žáků (ne všichni maturanti z angličtiny jsou na stejné úrovni, proto hodnotím jazykové dovednosti i obsah), ale i jejich individuální zájmy (žák, který kromě cizího jazyka maturuje také např. z geografie, bude mít zajisté zeměpisné znalosti anglofonních nebo hispanofonních zemí na vyšší úrovni než žák, kterého zajímá především literatura).

zásada trvalosti – jedná se o požadavek, aby si žáci osvojili vědomosti a dovednosti takovým způsobem, aby je mohli používat v dalším sebevzdělávání a praktickém životě. Snažím se ve výuce odlišit podstatné od podružného a hledat mezipředmětové souvislosti.

Klíčovým pojmem je *didaktická metoda*. Jedná se o cestu, způsob společné činnosti učitele a žáků, která slouží k plnění výchovně vzdělávacích cílů vyučování. Didaktické metody upravují obsah a zdroj poznání, usměrňují aktivity učitelů a žáků během vyučování, upravují postupy a techniky poznávací činnosti a také kontrolují a fixují výsledky společné činnosti.

Didaktická metoda zahrnuje tedy nejen činnosti učitele, ale i žáků. Z pohledu učitele se jedná o vyučovací metody, z pohledu žáka jde o učební metody.

Pro přípravu na ústní maturitní zkoušku jsem kombinovala několik vyučovacích metod:

Použité vyučovací metody

informativní – slouží pro sdělení, předání hotových informací. Probíhá formou přednášek a výkladu. Tuto metodu používám v menší míře, a to především pro prezentování nových informací, faktů, které žákům předávám v angličtině nebo španělštině. Žáci si mohou tyto informace vyhledat sami, ale dávám přednost vlastnímu výběru faktů, se kterými potom žáci dále pracují. Výhodu také vidím v použití cizího jazyka. Žáci se tak seznámí se základní slovní zásobou k probíranému tématu, kterou pro jejich potřeby zjednoduším (nedoporučuji proto cizojazyčné internetové vyhledávače, které svou sofistikovaností žáky spíše odradí).

heuristická – při této metodě jsou žáci vedeni k samostatnému poznávání, vyvozování nových poznatků. Učitel je spíše průvodcem, žák má aktivní roli. Spolu vedou heuristický rozhovor, učitel klade problémové otázky. Tuto metodu používám především při výuce určitých historických událostí, rozborů literárních děl a také při rozebírání globálních témat.

produkční – podstatou této metody je pracovní činnost žáků, která směřuje k vytvoření určitého produktu. Důraz je kladen na praktické dovednosti, ale také nutné teoretické vědomosti. Cílem by mělo být propojení „školy a života“. V angličtině při maturitní přípravě tuto metodu příliš nepoužívám, ale ve španělštině velmi často, a to z toho důvodu, že žáci musí u maturity ze španělštiny prokázat především praktickou znalost jazyka. Konkrétně jde o reálné životní situace, ve kterých se žáci orientují pomocí cizího jazyka. Za pomoci svých teoretických znalostí, především pak slovní zásoby a gramatických pravidel pak reagují v situacích, do kterých se v cizojazyčném prostředí mohou běžně dostat.

Charakteristika školní maturitní zkoušky z cizího jazyka

Musím konstatovat, že zavedení státní maturitní zkoušky z angličtiny přimělo angličtináře naší školy přepracovat zadání maturitních okruhů pro školní část. Ústní státní maturitní zkouška je totiž zaměřena spíše na všeobecná témata, např. Nákupy, Školství, Rodina, zatímco my se snažíme žáky motivovat k mnohem širšímu záběru vědomostí.

U školní maturity ze španělštiny nedošlo k tak zásadním změnám, je totiž nutné vzít v úvahu rozdílnou jazykovou úroveň dosažitelnou v angličtině a španělštině. Z angličtiny žáci maturují po podstatně delším studiu, mnozí mají angličtinu již od 1. třídy ZŠ, někteří mají za sebou roční pobyt v anglicky mluvící zemi. Se španělštinou se v naprosté většině případů setkávají poprvé na střední škole.

Velký počet žáků, zejména absolventů jazykově zaměřených tříd, dosahuje v mezinárodních jazykových zkouškách z angličtiny úrovně B2 (FCE), případně C1 (CAE). Ve španělštině nelze takovou úroveň po 4, respektive 6 letech výuky očekávat, i když výjimky se vyskytují. U maturity ze španělštiny očekáváme úroveň B1.

Školní maturitní zkouška z cizího jazyka je na naší škole pouze ústní. Celkově lze konstatovat, že v angličtině se od žáků očekává hlubší znalost reálií anglicky mluvících zemí, především pak geografie, historie, politiky, ekonomiky, kultury a literatury.. Ve španělštině pak jsou žáci směřováni spíše k praktičnosti, i když určité znalosti reálií se vyžadují samozřejmě také, jak už jsem zmínila dříve. V obou jazycích pak zařazujeme ještě další část – obecnou, ve které na základě neznámého podnětu (fotografie, krátký text) žák reaguje a vede se zkoušejícím dialog.

Maturitní zkouška z angličtiny

Pro žáky maturitních ročníků je každoročně vypisován seminář Anglické reálie, ve kterém si rozšiřují znalosti z reálií anglicky mluvících zemí, ale také posilují jazykové kompetence, což je nutné pro úspěšné složení především státní maturity z angličtiny.

Seznam maturitních témat uvádím v příloze 1. Jde o seznam závazných teoretických témat, nicméně každý vyučující ještě při maturitní zkoušce zařazuje další část, jak už jsem zmínila dříve. Tyto druhé části jsou zpracovávány individuálně jednotlivými vyučujícími angličtiny – jedná se o fotografie, kreslené obrázky, texty a další materiály.

U jednotlivých teoretických témat se jako vyučující snažím využít znalostí žáků z ostatních předmětů, především geografie, dějepisu, NOSu. Veškerá maturitní témata jsou zahrnuta do našeho školního vzdělávacího programu, žáci by se s nimi měli setkat v průběhu studia. Při výuce témat nezačínám Globálními problémy ani Globálním vzděláváním (1. a 2. téma), jedná se totiž o hodně obecná, filozoficky a eticky zaměřená témata a žáci často neví, jak k tématu přistoupit. Začínám tedy historií – základní fakta by měli znát z hodin dějepisu.

Nyní přistoupím ke konkrétnímu popisu maturitní přípravy. Maturitní témata jsem si rozdělila do několika skupin podle převažujících didaktických metod.

Výuka historických témat

Na začátku hodiny provedu průzkum toho, co už žáci vědí, nebo by vědět měli. Vše zapíšu na tabuli. Je velmi zajímavé pozorovat, jaký druh informací si žáci pamatují. U tématu Britská historie, část I, nečekám žádné detaily, spíše hesla, která potom uvádíme do souvislostí za pomoci prezentace předem určeného žáka. Pro prezentaci v žádném případě neupřednostňuji dataprojektor, a to z toho důvodu, že žáci si velmi zjednoduší práci použitím vizuálních efektů. Ústní projev v cizím jazyce, který představí souvisle a logicky téma, je při výuce nesmírně cenný. Žák by měl zapsat čitelně na tabuli hlavní body své prezentace a potom podle nich postupovat. Není žádoucí, aby svůj projev četl, musí ho mít zvládnutý natolik, aby byl schopný ho na základě několika bodů na tabuli srozumitelně reprodukovat. Následuje doplnění informací, které považuji za důležité zmínit, a také zajímavostí, které téma trochu oživí. Pro mě jako španělštinářku a angličtinářku je velmi zajímavé pozorovat, jak žáci rozebírají stejné historické události z hlediska

anglických a španělských dějin (z historie víme, že Velká Británie a Španělsko byli nesmiřitelní soupeři). Poslední částí je zpětná vazba, při kterém žáci zhodnotí a shrnou obsah tématu a snaží se především o pochopení historických souvislostí, a to v rámci evropských, případně později i světových dějin. Ze zkušenosti vím, že když se žáků opakovaně ptám, který anglický král byl u moci v době objevení Ameriky a který ze španělských panovníků byl švagrem, nápadníkem a později úhlavním nepřítelem anglické královny Alžběty I., jsou zpočátku zmatení. Nechci po nich, aby si pamatovali všechna data, jde mi o pochopení historické epochy a souvislostí.

Při tématu Tudorovci a Stuartovci využívám film Královna Alžběta, který je v původním znění s anglickými titulky. Před sledováním filmu rozebíráme období Alžbětina otce, krále Jindřicha VIII. Některý z žáků má prezentaci, ve které vysvětlí okolnosti založení anglikánské církve a důvod, proč se Jindřich ve zlém rozešel s katolickou církví. Žáci mají za úkol sami logickou úvahou zdůvodnit, proč došlo k tak výraznému střetu zájmů mezi Británií a Španělskem (např. španělská Neporazitelná armáda byla poražena právě námořnictvem královny Alžběty).

V poslední části Historie Británie se věnujeme období od 18. století až po současnost. Je to období velkých sociálních změn, průmyslové revoluce. Začátek tohoto období je pro žáky méně zajímavý, avšak díky anglické adaptované četbě, což je jazykově i obsahově zjednodušená četba v originále, mají o zmíněném období představu (mám na mysli hlavně knihy Ch. Dickense). Období od 1. světové války je už většinou zaujme. Zajímavou skutečností je i přejmenování královské dynastie z Saxe-Coburg-Gotha na dynastii Windsorů. Důvodem je celková nedůvěra ke všemu německému, a tedy i německy znějícím jménům královských rodů. Srovnáváme okolnosti rozpoutání obou světových válek, úlohu Británie a USA, významné politiky té doby. Pokud máme časovou rezervu, sledujeme film Králova řeč. Výborně zachycuje atmosféru v Británii těsně před začátkem 2. světové války, úlohu královské rodiny, vliv vrcholných politiků. V tomto filmu (ale i v dalších pramenech) je nelichotivě vylíčena Wallis Simpsonová, rozvedená Američanka, kvůli které abdikoval král Edward VIII., bratr pozdějšího krále Jiřího VI. Žáci mají za úkol vyhledat z jiných zdrojů další osudy manželské dvojice Wallis a Edwarda, které byly vytýkány předválečné přátelské styky s Hitlerem a která se po válce už nikdy trvale do Británie nevrátila kvůli trvalému ostrakismu královské rodiny.

Pro přiblížení období po 2. světové válce využívám metodu přednášky, protože se žákům těžko vybírají nejdůležitější politické a historické události. Úkolem pro ně

je pak ve dvojicích/skupinkách shrnout základní fakta, která slyšeli, a případně je doplnit o vlastní znalosti z dějepisu a NOSu. Velmi často sami přicházejí s vlastním názorem na události 20. století.

Při výuce Historie USA je již mnohem snadnější žáky získat pro metodu prezentací. Americká historie není tak obsažná a komplikovaná jako britská historie. Začínáme příčinami odchodu tzv. Pilgrim Fathers (Otcové poutníci – puritáni, kteří byli vypuzeni z Británie kvůli svým příliš striktním představám o náboženském životě). Dále kladu důraz na oba zásadní historické válečné konflikty – Válku za nezávislost a Občanskou válku. Žáci, vybavení základními znalostmi britské historie, se již daleko lépe v tématu orientují. Jsou schopni vidět souvislosti s děním v Británii a na americkém kontinentě, např. Válka za nezávislost propukla jako reakce na zvláštní systém vládnutí britského panovníka a jeho parlamentu, Občanská válka byla rozpoutána z ekonomických důvodů. V tomto bodě žáci velmi často nesouhlasí, obzvláště pokud viděli filmy a četli knihy, které poněkud jednostranně glorifikují americkou touhu po rovnoprávnosti a svobodě jako jedinou hybnou sílu pokroku. Za debatu na toto téma (samozřejmě v angličtině) jsem velmi vděčná, polemiky vyhledávám. Je to jedinečná příležitost, jak žáky přimět argumentovat a obhajovat svá stanoviska. Třídu rozdělím do dvou skupin, každá představuje jednu válčící stranu a musí hledat argumenty, proč vést Občanskou válku, jaké budou důsledky při vítězství jedné nebo druhé strany, jakou podporu můžou čekat od Evropy atd. Žáci tak sami zjišťují, že to, co viděli ve filmu, případně četli na internetu, může být ve velké míře černobílé vidění konfliktu.

Ve 20. století se v Historii USA věnujeme oběma světovým válkám. Srovnáváme důvod vstupu USA do obou válečných konfliktů a také vliv Ameriky na poválečný vývoj v Evropě. Žákům předkládám ke srovnání materiály, které byly u nás k tématu sepsány před rokem 1989 a po něm. Považuji za velmi přínosné, když si žáci uvědomí, jak rozdílné bylo vnímání skutečnosti v komunistickém režimu. Příkladem může být Marshallův plán - opět se nabízí aktivita, ve které se hledají pro a proti.

Dalšími významnými událostmi jsou Korejská a Vietnamská válka, válka v Kuvajtu, válka v Iráku. Žáci připraví prezentaci na téma šedesátá léta ve světě, s důrazem na kulturu a životní styl, odpor k válkám a zavedeným institucím. Většinou není příliš času sledovat televizní dokument Fahrenheit 9/11, ale pustím aspoň určité části (jedná se o americký dokument režiséra Michaela Moora, který

přímo obviňuje bývalého amerického prezidenta George W. Bushe z neopodstatněného rozpoutání války v Iráku po teroristickém útoku na Světové obchodní centrum 11. 9. 2001). Dokument vzbuzuje hodně emocí, jak pozitivních, tak negativních, je mu také vyčítána účelovost, ale jako podklad pro diskusi je výborný.

Při výuce historie USA používám videonahrávku s dokumentem o americké historii. Žáci dostanou neúplný anglický text, do kterého na základě poslechu doplňují informace. Nejde o jednotlivá slova, ale o pojmy, pochopení toho, co je vynecháno. Doplněný dokument pak může sloužit k opakování.

Výuka globálních témat

Po probrání historických témat se věnujeme prvním dvěma tématům, Globálnímu vzdělávání a Globálním problémům. Žákům při první hodině k těmto tématům rozdám materiály: novinové články, dotazníky, rozhovory s různými osobnostmi, zprávy o soudních procesech. Nejdříve se sami pokusí v dotazníku vyplnit definice pojmů identita, uprchlíci, chudoba, rasismus atd. Pak přečteme další materiály a pokusíme se společně o úpravu našich definic. Výstupem by měla být schopnost diskutovat anglicky o problémech rasismu, odlišit předsudky a xenofobii, definovat chudobu atd. Osobně tato témata považuji za velmi obtížná, žáci se v podstatě nemají o co opřít. Proto chci, aby důkladně pochopili jednotlivé pojmy a byli schopní nejen provést jejich výčet, ale také uvádět konkrétní příklady (můžou to být situace z reálného života, situace z filmů a literatury, zkušenosti rodičů, známých, zdokumentované soudní případy, historické události a jejich dopady, činnost neziskových organizací, které pomáhají sociálně znevýhodněným).

V jedné třídě se mi stalo, že žákyně měla natolik negativní osobní zkušenost s rasismem a xenofobií, že nebyla schopna o ní před ostatními mluvit. Proto jsem ji požádala, aby mi před hodinou problém nastínila, a já jsem potom ve třídě bez jakéhokoliv náznaku, o koho se jedná, celou situaci popsala a žádala od ostatních návrh řešení. Žáci reagovali velmi spontánně, protože netušili, že jde o jejich spolužačku. Některá řešení byla příliš radikální a extrémní, bohužel často v neprospěch oné žákyně. Jsem si jistá, že kdyby spolužáci věděli, kdo byl onou postiženou v rasistickém konfliktu, určitě by byla jejich reakce mírnější. Totožnost postižené jsem neodhalila, ale uvědomila jsem si, jak zrádné může být obecné definování pojmu oproti konkrétní situaci, která nás může dohnat k úplně opačné

reakci. Tato žákyně byla bezproblémová, v kolektivu oblíbená. Její spolužáci ji však znali pouze ze školního prostředí, nevěděli, z jaké komunity pochází, kdo jsou její rodiče, přátelé. Nebyla to příjemná situace a já už tento experiment nezopakují.

Výuka literárních témat

Britskou literaturu začínáme Alžbětinským divadlem. Naše škola nemá ambice studenty zahltit znalostmi o prvopočátcích literatury na Britských ostrovech (např. epos Beowulf), proto začínáme tématem, které žáci už znají z hodin české literatury. Do Alžbětinského divadla patří především William Shakespeare. Žáci mají už určité povědomí o britské historii, takže jsou schopni popsat historické období, ve kterém Shakespeare žil. Zadávám prezentaci na předchůdce Shakespeara a také na charakteristiku divadelní tvorby tehdejší doby. Čteme ukázky literárních textů a srovnáváme s českými překlady. Nepožaduji výčet všech děl Williama Shakespeara, ale spíše rozdělení děl podle jejich charakteru a srovnání s dalšími evropskými autory té doby. Přímou se tu nabízí španělský renesanční autor Miguel de Cervantes, který dokonce i zemřel ve stejném roce jako W. Shakespeare.

Žáci sami vyberou jednu Shakespearovu hru (dávám přednost hře, která není tak notoricky známá jako Hamlet nebo Romeo a Julie), kterou potom rozebíráme. Velmi se mi osvědčilo secvičit některou scénu/dialog z této hry a následně předvést před ostatními. Výslovnost angličtiny té doby byla dost odlišná od dnešní, proto vyhledám na internetu vzorový přednes některého anglického divadelního herce, aby žáci získali představu o fonetických rozdílech.

Velmi oblíbeným tématem je Britský romantismus. Opět zadám prezentaci – tentokrát na preromantismus, který není příliš podrobně probírán v hodinách českého jazyka a literatury. Srovnáváme romantismus anglicky píšících autorů s našimi romantiky. Z internetových zdrojů zařazuji recitaci některé básně romantického autora.

Před probíráním dalšího tématu – Britské literatury 19. století – si žáci připraví v bodech charakteristiku literárního realismu. U některých romantických autorů lze vyzorovat realistické prvky, naopak někteří realističtí autoři vykazují výrazné prvky romantismu. Hodně se opírám o adaptovanou četbu. Žáci už znají některý román Charlese Dickense, který patří mezi nejznámější realistické autory vůbec. Každoročně také chodíme na anglická divadelní představení, což nemusí být

povinně zahrnuto do maturitní přípravy, ale je to velmi dobrý podnět k rozboru různých autorů.

Moderní britská literatura (20. století) zahrnuje velké množství autorů a literárních směrů. Opět uplatním metodu přednášky, ve které zmíním hlavní literární osobnosti a jejich přínos pro literaturu a kulturu vůbec. U některých autorů zmiňuji také podrobnější údaje o jejich životě, hlavně ty, které zásadně ovlivnily jejich tvorbu. Dobrým příkladem je Oscar Wilde, velmi vtipný a sarkastický irský autor, bohém, který se vysmíval pokrytecké společnosti a který byl dehonestován a nakonec uvězněn kvůli své homosexualitě. Po propuštění z vězení zemřel opuštěný a psychicky naprosto zlomený. Znovu se vracíme k pojmům z Globálních témat – tolerance, předsudky, stereotypy. Představa lidí o rodinném a sexuálním životě byla na začátku 20. století zcela jiná než dnes.

Vedle hlavních autorů nechávám na žácích, aby si vybrali další autory podle svého čtenářského vkusu. Hodně z nich zmiňuje A. Christie, J. K. Rowlingovou a další.

Zadala jsem skupinovou práci na téma Harry Potter a jeho přátelé – proč jsou tak populární a nám blízcí? Žáci měli sepsat hlavní charakteristiky protagonistů ságy o Harry Potterovi. Ve skupinách pak diskutovali, se kterou postavou je pro ně snadné se identifikovat a proč. K mému překvapení jsem se např. dozvěděla, že některá postava je jim bližší, protože má malé sebevědomí, nebo o sobě ví, že není génius, že selhává. Přesto však tato postava má svou důstojnost, je schopna trvalého a nezištného přátelství. Opět se dostáváme k problému identity, stereotypů a předsudků.

Při výuce literárních témat obvykle žáci lépe pochopí obsah Globálních témat.

Americkou literaturu vyučuji velmi podobně. První část zahrnuje literární díla prvních osadníků. Jedná se hlavně o puritány, kteří se snažili literárně zachytit svou představu o životě. Nepožaduji žádné podrobnosti, domnívám se, že z tohoto období je důležité zmínit Thomase Jeffersona jako autora Prohlášení nezávislosti.

Zajímavé je srovnání amerického romantismu s britským. Americký je mnohem pragmatičtější. Krásným literárním dílem, které čteme jako adaptovanou četbu, je Scarlet Letter (Šarlatové písmeno) od Nathaniela Hawthorna. Při výuce znovu vyvstává problém tolerance, tentokrát náboženské. Puritáni byli vyhnáni

z Británie kvůli své striktní víře a netoleranci. Tento životní styl u nich pokračuje i v jejich nových osadách na americkém kontinentě. Žáci diskutují, do jaké míry je vhodné se držet svých pevných zásad a kdy je lépe je porušit ve prospěch laskavosti a lidskosti. A co to jsou vlastně zásady, zvláště ty náboženské?

Probíráme E. A. Poea, autora, který je považován za představitele symbolismu. Začínám přednáškou, ve které seznámím žáky s jeho životem, protože některé události měly zásadní vliv na Poeovu tvorbu. Rozebíráme příběh Black Cat (Černá kočka) – je to mysteriózní příběh, u kterého nechám žáky přečíst pouze první část. Už znají charakter díla E. A. Poea, takže se pokoušejí domyslet konec. Skutečné rozuzlení si poslechnou na CD, které bylo před dvěma lety přílohou u nás vydávaného anglického časopisu Bridge.

Výuka témat o České republice

Téma Česká republika a Praha a Brno jsou témata, která nepovažuji za přínosná. Slabší žáci mají tendenci se omezit na pouhý výčet názvů českých pohoří, řek a historických památek. Tato témata také nepovzbuzují k užívání pokročilejší gramatiky.

Využívám tedy možnost pojmut je trochu jinak (tuto možnost má u nás každý učitel maturitních tříd). Soustředíme se na historická období, která byla klíčová pro vznik naší kultury a našeho novodobého státu – ze starších dějin například příchod Cyrila a Metoděje, Přemyslovci, Habsburkové, z novodobých dějin pak vznik ČR, obě světové války, poválečný vývoj, rozpad Československa.

Geografii a údajům o průmyslu a zemědělství se pokud možno vyhýbám, z důvodu, který jsem uvedla výše. Naše republika má však řadu památek UNESCO, je tedy vhodné je zmínit, ale také zdůvodnit, proč jsou tyto památky tak ceněny.

Všichni žáci jedou v maturitním ročníku na několikadenní exkurzi do Prahy, je to součást našeho ŠVP. Předpokládám tedy aspoň základní znalost historie našeho hlavního města, významných osobností, které tam žily a tvořily.

Brno je město, ve kterém žáci studují, většina v Brně i žije. Proto by měli znát základní historické údaje, ale i legendy, které se k našemu městu vážou. Je poměrně obtížné převyprávět anglicky legendu o brněnském kolu a drakovi, ale v budoucnu se jim tato dovednost může hodit při provázení zahraničních turistů.

Žáci si vyberou další dvě až tři města v naší republice, která jim připadají zajímavá, významná nebo k nim mají vztah. Svůj výběr zdůvodní.

Výuka témat Britské společenství národů, Britské ostrovy a Spojené státy americké

V těchto tématech se věnujeme historii Britského společenství národů, jeho koloniální éře, konfliktům a současnému stavu. Britská koloniální historie je patrná v literatuře, hodně autorů je jí ovlivněno, řada významných osobností strávila část života např. v Indii.

Součástí tohoto tématu je také diskuse o zásadách členství v Britském společenství národů. Některé státy byly v průběhu existence tohoto společenství opakovaně přijaty a vyloučeny, a to z důvodu porušení společných zásad.

Žáci také musí prokázat základní geografické a historické znalosti Kanady, Nového Zélandu a Jihoafrické republiky. K dispozici mají mapu a pracovní listy s obrázky, které žákům napoví, o čem by měli mluvit. U jednotlivých zemí Britského společenství je totiž informací hodně a jsou poměrně různorodé, takže určitou vizuální nápovědu považují za vhodnou. Není nutné, aby žáci zacházeli do přílišných detailů, ale musí mít všeobecnou znalost.

Téma Britské ostrovy zahrnuje Spojené království Velké Británie a Severního Irsku a dále Irskou republiku. Za pomoci mapy žáci ukazují důležité lokality, což by měli zvládat již z hodin geografie. Dále probíráme politický systém, instituce, mezinárodní vztahy. Toto téma není primárně historické, ale považují za důležité rozebrat příčiny konfliktu mezi Velkou Británií a Severním Irskem. Dost často se totiž tento konflikt zužuje na náboženskou rovinu; toto hledisko je přitom příliš zjednodušené. Jde především o spor historický, zasahující až do období osídlování Severního Irsku anglickou a skotskou šlechtou. Na toto téma zadávám prezentaci.

Téma Spojené státy americké je geografické, ale i politické. Srovnáváme systém vlády v Británii a USA, seznamujeme se se systémem prezidentských voleb, které jsou v USA poměrně složité. Diskutujeme o problémech rasismu a segregace, jeden z žáků si připraví prezentaci na téma Martin Luther King. Z internetu si poslechneme jeho známý projev „I have a dream“. Dalším významným bodem je smrt prezidenta Johna Fitzgeralda Kennedyho. Některý žák opět zpracuje prezentaci, tentokrát na téma různých konspiračních teorií, které se objevily po smrti JFK. Toto téma žáky většinou velmi zajímá. Dále probereme roli JFK v karibské krizi.

Výuka témat Londýn a další anglofonní města a New York, Washington, D. C. a další důležitá severoamerická města

V uvedených tématech chci, aby žáci znali nejdůležitější informace o těchto městech, jejich historický a zeměpisný význam. Formou přednášky je seznámím s nejdůležitějšími lokalitami, žáci sami si pak najdou další. Většina žáků v některých zmíněných městech byla a mohou tedy mluvit ze své vlastní zkušenosti, což hodinu vždycky oživí. Žáci si také uvědomí, v kterých literárních dílech se setkali s popisy těchto měst, a pokusí se provést srovnání s jejich dnešní podobou (příkladem mohou být knihy Ch. Dickense).

Z britských měst žáci dále zmiňují Stratford-upon-Avon – rodiště Williama Shakespeara, hlavní města Walesu, Skotska a Severního Irska. Další výběr nechávám na nich.

U amerických měst kromě New Yorku a Washingtonu, D. C. mohou zmínit města, která jsou důležitými průmyslovými, zemědělskými nebo kulturními centry.

Druhá část ústní zkoušky z angličtiny

Po teoretické části maturitní zkoušky žáci hovoří buď o kratším textu, nebo fotografii, které předem dostanou na potítko. Text je krátký z toho důvodu, aby zbytečně neznervózňoval maturanta případnou neznámou slovní zásobou. Osobně preferuji fotografie, protože maturanti nemusí nic číst, obrázek slouží jen jako podnět k diskusi. Vyбираám takové obrázky, které navozují konverzační témata, např. Nákupy, Školství apod. Tato část zkoušky je mnohem snadnější a prověřuje spíše obecnou slovní zásobu. U nervózních maturantů touto částí zkoušky začínám, protože se maturant uklidní.

Školní maturitní zkouška ze španělštiny

Školní maturita ze španělštiny je poněkud specifická. Požadujeme po žácích určitou znalost jazyka, ale také reálií a určitou slovní zásobu v základních konverzačních oblastech. Z tohoto důvodu jsou všechna maturitní témata rozdělena na části A, B a C. Části A jsou obecná konverzační témata, části B zahrnují reálie a části C jsou obrázkové nebo textové pracovní listy.

Samotná příprava pak probíhá jednak v semináři Španělské reálie, jednak i na hodinách španělštiny, kde však zařazují pouze části A a C. Všem žákům, nejen maturantům, prospěje znalost základní slovní zásoby a terminologie z různých konverzačních oblastí.

Seznam maturitních témat uvádím v příloze 2.

Vyučovací metody obecně

V částech A se zaměřuji hlavně na rozvíjení komunikačních schopností žáků a na rozšíření slovní zásoby k určitému tématu. Žákům rozdám předem (případně pošlu elektronicky) svoje materiály, ve kterých mám předem zpracovanou slovní zásobu a také otázky, které se k tématu vztahují. Části A jsem pojala jako dialog mezi žákem a učitelem.

Ve vyučovací hodině pak žáci mají za úkol vést ve dvojici/skupině dialog podle návodných otázek, případně podle otázek svých vlastních. Slovní zásoba, která je k dispozici, není závazná, ale podstatně žákům ulehčí práci s výběrem vhodných slov.

Následuje debata k tématu v rámci celé třídy.

Některé části A – např. Rodina, Prázdniny atd. – jsou poměrně jednoduché a kromě slovní zásoby nevyžadují zvláštní přípravu. Naopak u některých – např. Svátky, Životní prostředí – je vyžadována nejen velmi specifická slovní zásoba, ale i faktické znalosti. Tuto skutečnost jsme se snažili vykompenzovat jednoduššími částmi B.

Části A jsou ve většině případů založeny na vlastních zkušenostech žáků, případně na jejich znalostech z ostatních předmětů.

Části B jsou zaměřeny na reálie – historii, geografii, politický systém a ekonomiku hispanofonního světa. V těchto částech se předpokládá hlubší znalost reálií (ačkoliv ne tak podrobná jako u maturity z angličtiny).

Části C jsou reakcí na neznámý podnět a stejně jako v angličtině dávám osobně přednost obrázkům nebo fotografiím, a to z důvodu menší časové náročnosti na přípravu maturanta na potítku.

V rámci grantů MŠMT jsem zpracovala dvacet DUMů (digitalizovaných učebních materiálů), které mají usnadnit přípravu na části A a B. DUMy úplně neodpovídají obsahu našich maturitních otázek, protože jsem se je snažila zpracovat pokud možno univerzálně, aby byly použitelné i v případě, že maturitní témata pozměníme.

DUMy jsou zpracovány podobně jako maturitní témata: obsahují návodné otázky, podněty pro diskusi, slovní zásobu. Některé DUMy obsahují i faktické údaje, srovnávání a literární ukázky.

Výuka konverzačních částí A - Rodina, Prázdniny, Bydlení, Můj denní režim, Moje město, Doprava, Stravování, Nákupy, Móda, Můj kulturní život, Život na venkově

Jak už bylo uvedeno dříve, při výuce těchto témat kladu důraz na schopnost žáků reagovat za pomoci odpovídající slovní zásoby na otázky k tématu. Odpovědi by měly být detailní, na úrovni B1. Žák musí být schopen reagovat nejen na otázky, které jsou uvedeny k tématu, ale i otázky, které vyvstanou v dialogu se spolužákem/učitelem.

Při maturitní přípravě je vhodné, aby žák začal kratším úvodem vlastními slovy, pak pokračuje dialog s učitelem.

Výuku konverzačního tématu začínáme souborem cvičení, vybraných z různých učebnic. Vždy se snažím, aby cvičení motivovala žáky k učení nových slovíček, jejichž znalost pak prověřím testem. U tématu Rodina se vyhýbám příliš osobním otázkám, protože někteří žáci jen velmi neradi uvádějí detaily ze svého rodinného života. Bavíme se o rozdílu mezi tradiční rodinou a nesezdanými páry, o adoptcích, typech svatebních obřadů, problémech v soužití více generací.

U tématu Prázdniny žáci využijí znalosti a slovíčka z tématu Doprava a dalších.

Téma Moje město mohou žáci pojmout jako prezentaci o Brně nebo o městě, odkud pocházejí. Mimobrněňští žáci pak většinou zvolí Brno a pro srovnání i obec, kde žijí. Většinou se jedná o vesnice v okolí Brna, takže provedou srovnání života ve městě a na venkově, což se hodí pro téma Život na venkově.

V tématu Bydlení žáci mluví o různých typech obydlí, o domě nebo bytě, kde bydlí oni sami a dále o rozdílech v charakteru obydlí u nás a ve Španělsku. Pro tuto část mám připravenou prezentaci.

Stravování je téma, které považuji za velmi zajímavé. Žáci nejen rozeberou svůj stravovací režim, ale také mluví o různých dietách – redukční, vegetariánské, diabetické apod. Také zmiňují stravovací návyky u nás a ve Španělsku, tradiční jídla a nápoje, ale také poruchy příjmu potravy – bulimii a anorexii. Žáci by měli být schopni popsat přípravu jednoduchého jídla.

V tématech Nákupy a Móda se žáci naučí slovní zásobu spojenou s různými druhy nákupních míst, probereme rizika a výhody nakupování přes internet, rozdíly v oblékání u nás a na jihu Evropy. Slabší žáci pak hlavně odpovídají na otázky týkající se oblečení v různých ročních obdobích a také při různých společenských příležitostech.

Téma Můj kulturní život předpokládá, že žáci žijí kulturním životem, čtou beletrii, zajímají se o filmy a kulturní akce. Téma je velmi široké, proto po kratším obecném úvodu nechám žáka, aby se věnoval své oblíbené kulturní aktivitě. Měl by samozřejmě zvládnout takovou slovní zásobu, aby byl schopen o této aktivitě souvisle a na úrovni mluvit. Pokud se žák například velmi zajímá o kinematografii, musí prokázat, že se v tématu skutečně orientuje a že zvládá slovní zásobu z této oblasti, např. dabing, původní znění s titulky, bez titulků, režisér, točit film, získat Oscara za nejlepší scénář, hrát hlavní roli atd.

Výuka konverzačních částí A - Sdělovací prostředky, Svátky, Životní prostředí, Sport, Zdravý život, Nemoci a lidské tělo, Povolání a hledání práce, Škola a vzdělávání

U těchto témat je nutné předem zadat alespoň část slovní zásoby. Následují cvičení pro upevnění a případně vysvětlení nových slovíček.

Téma Sdělovací prostředky zahrnuje TV, rozhlas, noviny a internet. Žáci mluví o rozdílech mezi jednotlivými typy sdělovacích prostředků a také o svých preferencích (jednoznačně vítězí internet, i když žáci se přiznávají k nedůslednosti pokud jde o respektování autorského zákona). Také vysvětlím, co to je cenzura tisku. Většina žáků se s tímto pojmem nikdy předtím nesetkala. Rozebíráme důvody cenzury a také diskutujeme, jestli by v některých případech, např. na internetu, nebyl

určitý typ cenzury přijatelný. Žáky neovlivňuji, navzájem vyslechneme argumenty a snažíme se dojít k nějakému závěru.

Svátky jsou obsažné téma, které je vhodné pro audiovizuální prezentaci. Žáci si ve dvojicích připraví krátké prezentace o jednotlivých svátcích ve Španělsku. Následuje srovnání s naší republikou a hledání rozdílů (např. ve Španělsku nenosí dárky dětem Ježíšek na Štědrý den, ale Tři králové 5. ledna v noci. Ale Vánoce mají samozřejmě stejný křesťanský význam jako všude jinde). Následující hodinu v rámci opakování zadávám cvičení – doplňovačku, ve které mají žáci uvedeno buď datum, nebo název svátku a mají za úkol doplnit další detaily.

Zjistila jsem, že je pro žáky velmi obtížné mluvit španělsky o našich svátcích, obzvláště o upálení Mistra Jana Husa a o příchodu Cyrila a Metoděje na Velkou Moravu. Jednak narážíme na nezvyklou slovní zásobu, ale také na obsahové potíže. Také mívám v hodině problém s dotazem na vznik naší republiky. Moji žáci vždy uvedou rok 1993. Následuje diskuse, proč je jako první možnost nenapadne rok 1918.

Životní prostředí považuji za jedno z nejobtížnějších témat, a to nejen pro jeho náročnou slovní zásobu, ale také pro nutné faktické znalosti. Klíčovými slovy tu jsou skleníkový efekt, ozónová díra, radioaktivní odpad, globální oteplování. Snažím se definice pojmů co nejvíce zjednodušit. Co mě však zajímá mnohem víc než definice globálního oteplování, je názor žáků na jadernou energii. Většina z nich slyšela o Černobyli a Fukušimě. Nechám je ve dvojicích diskutovat, zda je pro ně přijatelnější hrozba další jaderné katastrofy, nebo další znečišťování životního prostředí tepelnými elektrárnami.

Témata Sport, Zdravý život a Nemoci a lidské tělo mají společný základ, tj. zdraví. Proto nejdříve definujeme, co to je zdraví a jak si ho udržet. U tématu Sport požadují, aby byli žáci schopní vyjmenovat různé druhy sportů a popsat rozdíly (týmové, individuální sporty, míčové hry, atletika atd.). Pokud se věnují některému sportu aktivně, většinou bývají schopni popsat jednoduchým způsobem pravidla. Také se jich ptám na různé sportovní soutěže. Pokud jde o teorii, mluvíme o Olympijských hrách a jejich historii.

Zdravý život zahrnuje denní režim, zdravou stravu, předcházení nemocem. Vždy mě zajímá, jakým způsobem se žáci udržují v kondici, jak odpočívají atd. Nechám je zpracovat krátkou zprávu na toto téma, ve které popíší svou představu o zdravém životním stylu. Potom je rozdělím do skupin po třech, každý student ve

skupině čte jeden velmi krátký text na téma zdraví, jeden se zaměřením na pohybové aktivity, druhý na zdravou stravu a třetí na duševní pohodu. Pak si v rámci skupiny sdělují informace a na závěr referují ostatním skupinám. Zajímá mě, jestli po této aktivitě nějak přehodnotí svůj názor na zdravý životní styl.

Téma Nemoci a lidské tělo přímo souvisí s předcházejícími tématy. Žáci musí být schopni popsat nejběžnější nemoci, jejich příznaky a léčbu. Bavíme se o civilizačních chorobách a jak jim předcházet (o tom už byla řeč v tématu Zdravý život). Do tohoto tématu také spadá problém úrazů a první pomoci. S úrazem se mohou setkat velmi často na dovolené, proto se snažím, aby si žáci v této oblasti osvojili alespoň základní slovní zásobu.

Téma Povolání a hledání práce souvisí s tématem Škola a vzdělávání. Začínáme většinou Školou. Školský systém ve Španělsku je poměrně složitý a navíc tam v posledních letech probíhala reforma, takže se této oblasti dotkneme jen okrajově. Náš školský systém je poněkud přehlednější, takže žáci nemají problém ho popsat. Také jsou schopni zdůvodnit, proč si na našem gymnáziu vybrali čtyřleté nebo šestileté studium. Samozřejmě také diskutujeme o jejich představách o budoucím studiu, ať už u nás nebo v zahraničí. V rámci konverzace vedeme diskusi na téma opakování ročníku. Máme k dispozici názor psychologa, který je rozhodně proti, a také názor zkušeného učitele, který je pro. Každý žák má vyjádřit své stanovisko. (Tento problém se nevyskytuje příliš často, ale přece jen vyskytuje, a naprostá většina studentů je proti opakování ročníku, i když mají problém učivo zvládat.)

Téma Povolání a hledání práce navazuje na Školou a vzdělávání. Žáci si poslechnou CD nahrávku s autentickými přijímacími pohovory. Opět pak diskutujeme, co je nutné a vhodné pro úspěšné absolvování takového pohovoru. Tyto informace jsou pro žáky přínosné, protože se jimi mohou později inspirovat, a to nejen pro pohovor ve španělštině. Žáci se také naučí napsat španělsky životopis a zvládnou terminologii, která je pro hledání práce nutná. Řada žáků naší školy v předposledním a posledním ročníku odjíždí do zahraničí na prázdninové brigády, a to i do Španělska, proto nemám problém je motivovat.

Výuka částí B – realie:

V částech B se soustředíme na základní údaje z historie, geografie a literatury hispanofonních zemí. Také se věnujeme různým zajímavostem z běžného života, srovnání každodenního života u nás a ve Španělsku. Vzhledem k omezenějším jazykovým možnostem nepožaduji po studentech detaily, ale spíš přehled a schopnost srovnávat. Hodně spoléhám na znalosti z jiných předmětů.

Výuka historických částí maturitních témat

Příprava historických částí probíhá formou přednášek a prezentací (u částí B hodně využívám dataprojektor, na rozdíl od maturitní přípravy v angličtině), všechna témata z reálií mám zpracovaná i ve formě DUMů, i když se rozsah a někdy i obsah mohou částečně lišit.

Historii Španělska začínáme krátkou zmínkou o pravěku. Starověku se věnujeme více, protože Pyrenejský poloostrov kolonizovali Římané, což mělo zásadní vliv na pozdější vývoj této části Evropy. Žáci si uvědomí souvislosti mezi španělštinou a latinou a také nesporný vliv římské kultury na rozvoj architektury, kultury a umění na Pyrenejském poloostrově. Po úpadku Říma začínají nájezdy visigotských kmenů a následně Arabů, kteří ve velké míře určili další vývoj poloostrova. Zanechali tu velké množství architektonických skvostů i praktických staveb. Mezi Araby byli významní lékaři i vědci. V tomto období spolu bezproblémově existují všechny tři kultury: křesťanská, židovská a arabská. Současně však na severu vzniká hnutí odporu jako reakce na arabskou nadvládu. K této historické epoše se váže řada legend, např. El Cantar del Mío Cid. Zabýváme se pojmy Conquista (dobyetí Pyrenejského poloostrova Araby) a Reconquista (opětovné dobývání poloostrova Španěly). Žáci vnímají souvislosti v rámci historie tehdejší Evropy. Považuji za vhodné uvést tyto detaily ne proto, abych tu shrnula obsah maturitního tématu, ale spíše abych nastínila, co považuji za klíčové. Proto zmiňuji ty kultury, které měly na vývoj Pyrenejského poloostrova zásadní vliv, a také vzájemnou toleranci mezi třemi náboženstvími, která byla bohužel dočasná.

Další historická část maturitního tématu začíná tím, čím první část končí – Reconquistou. Důvodem je zásadní význam, který tato událost měla pro vývoj Španělska. Žáci nemají většinou žádný problém s časovým umístěním Reconquisty ani s její charakteristikou, protože se jedná o velmi zajímavé období. Dalším klíčovým bodem historie je sňatek Isabely Kastilské s Ferdinandem Aragonským.

Královským manželům se říkalo Katoličtí králové, protože byli neúnavnými obránci a šířiteli katolické víry. Lze říci, že tímto sňatkem začíná historie Španělska jako samostatného státu, protože došlo k sjednocení dvou nejmocnějších království na Pyrenejském poloostrově. Rok 1492 je rokem, kdy Kryštof Kolumbus pod vlajkou výše zmíněného královského manželského páru objevil Ameriku. V téže roce došlo k vypuzení posledních Arabů ze Španělska – jejich poslední baštou bylo město Granada. A rok 1492 byl významný i z hlediska rozvoje jazyka – byla vydána první španělská gramatika, jejímž autorem byl Antonio Nebrija. Z hlediska španělštiny požadují po žácích, aby znali všechny tři události roku 1492.

Zadávám prezentace na sjednocení Španělska a okolnosti Kolumbovy první plavby do Ameriky. Další prezentace může být na téma Arabové na Pyrenejském poloostrově. Žáky většinou zajímají arabské památky, protože jsou pro nás dost exotické, proto považují za vhodné použít audiovizuální prezentaci. Bohužel zde není příliš prostoru pro diskusi, protože se jedná spíše o předání informací. Opět ale kreslím časovou osu a také mám k dispozici mapky, ze kterých lze vyčíst postup Conquisty a Reconquisty. Velmi ráda ale předávám poznatky ze svého půlročního pobytu ve Španělsku, kdy jsem navštívila Andalusii, region, který byl Araby ovlivněn nejvíce.

Po Katolických králich nastupuje na španělský trůn jejich dcera Juana la Loca (Jana Šílená). Pravděpodobně zešilela po tragické smrti svého manžela, což je údaj, který si žáci velmi dobře pamatují. Nastává období dynastie Habsburků. Stačí, když si žáci pamatují pouze dva panovníky – Karla I. a Filipa II. Za jejich vlády došlo totiž k největšímu rozmachu a zároveň úpadku Španělského království. Za rozmach vděčilo Španělsko obrovskému bohatství, které proudilo z jihoamerických kolonií, úpadech pak nastával kvůli financování nesčetných dobovatelských válek habsburských panovníků. Hledáme souvislosti mezi situací ve Španělsku, v Británii, v Severní a Jižní Americe. Již dříve jsem zmiňovala nepřátelství mezi Španělskem a Británií, které se projevovalo snad ve všech sférách – námořní bitvy, náboženská nevraživost (protestanti versus katolíci), boj o hegemonii.

Osvědčila se mi aktivita, při které část žáků podle map i dalších zdrojů zjišťuje zalidněnost Severní a Jižní Ameriky původním obyvatelstvem od 16. století po současnost. Výsledky hovoří jasně ve prospěch Jižní Ameriky – zde bylo zachováno poměrně vysoké procento původního obyvatelstva. Otázka je proč? A jaký byl vlastně rozdíl v kolonizaci Severní a Jižní Ameriky?

Další část historie začíná nástupem dynastie Bourbonů na španělský trůn. Tato dynastie vládne Španělsku dodnes. Je to období 18. – 21. století. Nejzajímavějšími událostmi, které v tomto období probíráme, jsou karlistické války, dále pak válka s Napoleonem a ve 20. století 1. světová válka a španělská občanská válka. Až do 70. let 20. století byla ve Španělsku diktatura generála Franka, po jeho smrti dochází k znovunastolení monarchie. V současné době, po abdikaci krále Juana Carlose I., který vládl od frankismu až do letošního jara, se ve Španělsku hodně mluví o tom, že by monarchie měla být vystřídána republikou. Nicméně na trůn nastoupil Felipe VI., syn Juana Carlose.

Stejně diskuse probíhají i ve Velké Británii, ale Britové jsou v tomto směru konzervativnější. Obě země mají také podobné problémy se separatistickými snahami určitých oblastí – v Británii to je Skotsko, ve Španělsku Katalánsko a Baskicko.

Historii Latinské Ameriky pojmám poměrně stručně. Zajímavou částí je výuka předkolumbovských civilizací, tj. Aztéků, Inků a Mayů. Sledujeme dokumentární film o dobytí Peru a likvidaci vyspělé incké civilizace. Dokument nabízí pohled z několika úhlů, nejen bělošského obyvatelstva, ale i potomků Indiánů a také archeologů. Žáci pak srovnávají, jakou hodnotu mělo zlato pro Indiány a jakou pro evropské dobyvatele (španělsky conquistadory). Také srovnáváme velké kulturní rozdíly obou civilizací.

Také se pokouším žáky vtáhnout do debaty o úloze katolické církve při dobývání Jižní Ameriky. Zdá se, že stále převažuje názor, že katolická církev jednoznačně napomáhala likvidaci původního obyvatelstva. Znovu se však vracím k otázce, již dříve nastíněné v historii Španělska: Jak probíhalo dobývání Severní a Jižní Ameriky a s jakým výsledkem?

Výuka literárních částí maturitních témat

Španělská literatura je poměrně obsáhlé téma, proto žákům informace protřídím. Znovu volím téma přednášky, ale dávám žákům také tištěné podklady. Snažím se první literární díla zasadit do kontextu doby, čteme ukázky. Španělština jako jazyk je na rozdíl od angličtiny ve středověku srozumitelná i pro dnešního čtenáře. První část končí tzv. Zlatým věkem španělské literatury, což představuje v umění renesanci a baroko. Žáci z historie vědí, že to bylo období španělských dobovačných válek a velkého sociálního úpadku, ale paradoxně literatuře se dařilo

jako nikdy předtím. Vznikají díla M. de Cervantese (srovnání s W. Shakespearem), doporučuji přečíst některou z povídek. Rozebíráme Cervantesovo stěžejní dílo Don Quijote de la Mancha jako parodii na rytířský román, v té době velmi populární. Cervantes měl velmi pestrý, ale ne příliš šťastný život. V té době vzniká žánr typický pro španělskou literaturu – pikareskní román. Žáci tento termín již znají z hodin české literatury, je však dobré zasadit ho do kontextu španělské literatury. Zajímavé je, že první pikareskní román je anonymní. Žáci by také měli zvládnout španělsky popsat typické rysy tohoto žánru.

Do Zlatého věku však patří i další autoři, snažím se zmínit hlavně ty, o kterých už žáci slyšeli.

Další část španělské literatury začíná Zlatým věkem (ze stejného důvodu, jako v historii zahrnujeme Reconquistu do dvou témat, zahrnujeme i Zlatý věk literatury do dvou témat). Literatura pokračuje romantismem a realismem, tedy směry, typickými pro evropskou literaturu, i když ve Španělsku jsou literární směry poněkud opožděny a také mají svoje specifika.

Moderní literaturou myslíme literaturu 20. století, tedy generaci '98, generaci 1914 a také generaci '27. U poslední zmiňované se jedná především o avantgardu a jejího představitele Federica Garcíu Lorcu. Lorca je autorem hodně známým i u nás, proto čteme úryvek z Krvavé svatby. Současnou španělskou literaturu žáci prakticky neznají, proto spíše chci, aby zmínili autory, podle kterých byly například natočeny známé filmy a které žáci znají.

Latinskoamerická literatura bývá tématem poněkud obávaným. Žáci většinou nevědí, čím začít. Proto je navedu na několik indiánských autorů, jednu renesanční autorku – Sor Juanu Inés de la Cruz, a dále pokračujeme až 20. stoletím, a to tzv. magickým realismem. Důvodem je to, že latinskoamerická literatura je pro evropského čtenáře poněkud obtížná a množství autorů značné. Žáci se také málokdy s těmito autory setkávají, a proto nemají přehled. Není cílem maturitní přípravy, aby žáci teoreticky zvládli velké množství jmen, ke kterým přiřadí velké množství titulů. Snažím se žáky seznámit se třemi až čtyřmi autory magického realismu („boom“ latinskoamerické literatury začíná tímto žánrem v 60. letech 20. století). Já osobně mám k tomuto literárnímu směru velmi blízko a domnívám se, že žáci si po přečtení některého díla k němu vztah také vytvoří. Jedná se především o autory G. G. Márquez, A. Carpentier, I. Allende, další jména si žáci mohou přidat. Je nutné, aby byli španělsky schopni popsat základní témata a rysy magického

realismu. Tento směr je žákům bližší, když zjistí, že i náš Milan Kundera se jím nechal inspirovat.

Mezi španělsky píšícími autory je celá řada nositelů Nobelovy ceny. Španělský král každoročně uděluje Cenu M. Cervantese nejlepším španělsky píšícím autorům.

Výuka geografických částí maturitních témat

Geografii se žáci učí samozřejmě s mapou. Zadávám prezentace, ve kterých se žáci seznamují s nejdůležitějšími a nejzajímavějšími lokalitami Španělska a Latinské Ameriky. U geografie Latinské Ameriky je důležité také zvládnout zeměpisné rozdělení, protože Latinská Amerika zahrnuje i část Severní Ameriky. Žáci také musí rozlišovat španělsky mluvící státy Jižní Ameriky od států, kde je úředním jazykem francouzština, portugalština nebo angličtina.

Žáci mají k dispozici slepé mapy, do kterých zapisují a zakreslují zadaná místa.

U geografie Španělska také probíráme administrativní rozdělení a údaje o úředních jazycích. Některá důležitá španělská města a regiony tvoří samostatné části maturitních témat. Jedná se o hlavní město Madrid a okolí, města na severu, východě a jihu Španělska. Důvodem podrobnějšího probírání vybraných měst je jednak historická, ale i turistická hodnota těchto měst.

Výuka témat Hudba, film a Umění

V těchto tématech se žáci seznamují se základními pojmy španělského hudebního světa, posloucháme flamenco a saetas, snažím se jim přiblížit nejvýznamnější režiséry, malíře a architekty.

Využívám dataprojektor, protože umělecká díla je potřeba vidět. Žáci se dozví, kde je možné umělecká díla vidět (nejčastěji zmiňujeme madridské muzeum El Prado, klášter El Escorial, konkrétní stavby např. v Barceloně). Žáci většinou znají alespoň některá jména ze světa současné španělské kinematografie, např. režisér Pedro Almodóvar, herečka Penélope Cruz, herec Antonio Banderas a další.

Výuka tématu Politický a ekonomický systém Španělska, královská rodina

Toto téma je poměrně obecné. Žáci definují rozdíl mezi republikou a konstituční monarchií, hovoří o královské rodině a její úloze. Měli by znát administrativní rozdělení Španělska. Pokud jde o ekonomiku, učí se o významu EU

pro španělskou ekonomiku, o nejdůležitějších vývozních artiklech a charakteru španělského hospodářství.

Výuka tématu Česká republika

Podobně jako v angličtině není toto téma učiteli příliš oblíbené. Žáci totiž mají tendenci u maturity sklouznout k pouhému výčtu geografických pojmů. Proto chci nejen základní informace o Praze, Brně a dalších dvou až třech městech dle výběru žáků, ale také velmi stručné údaje o historii a hospodářství. U historie se soustředíme spíše na 20. století, popisovat středověkou historii je na úrovni B1 poměrně obtížné. Žáci začínají rokem 1918, pokračují první republikou, 2. světovou válkou, rokem 1968 a 1989, rozpadem Československa roku 1993.

Výuka tématu Srovnání běžného života a každodenního režimu u nás a ve Španělsku

Toto téma je velmi oblíbené, znamená totiž diskusi o obyčejných věcech, jako je např. rozdíl v tykání a vykání ve španělštině a češtině. Dále žáky zaujme popolední siesta, otevírací doba obchodů až do pozdního večera, zvyk chodit po nedělní mši s přáteli na sklenku vína nebo pivo atd. Při výuce využívám texty z různých učebnic a manuálů, ve kterých se toto téma objevilo. Také popisují své zážitky ze studijního pobytu.

Po probrání tématu rozdělím mezi studenty jednotlivé pojmy, jako tykání, siesta, pracovní doba atd. a oni shrnou, co se dozvěděli.

Třetí část maturitního tématu – C

Jak už bylo uvedeno dříve, tzv. část C je buď obrázek, nebo kratší text, který dostane maturant na potítko. Na tuto část nepřipravujeme konkrétně, protože žáci mají dostatek zkušeností z běžných hodin. Popisy obrázků a shrnutí obsahu textu probíráme průběžně.

Maturitní zkouška – průběh

Maturanti bývají u zkoušky dost nervózní, proto jim dám na výběr, zda chtějí začít částí A, B, nebo C. Začnou vždy tou částí, ve které mají větší jistotu, což je uklidní.

Každá část by měla trvat cca 5 minut, dohromady tedy 15 minut. Pokud však maturant mluví souvisle a k věci, nechám ho dokončit myšlenku, i když je to na úkor další části tématu.

Shrnutí a závěr

Angličtina: jak už jsem zmínila v úvodu, 90% výuky angličtiny probíhá v angličtině. Během maturitní přípravy pozoruji u žáků významné zlepšení většiny jazykových dovedností (čtení, mluvení, poslech), rozšiřování slovní zásoby a schopnost tvořit prezentace. Většina z nich také u maturitní zkoušky prokáže dobrou znalost faktů z historie, geografie, kultury, politiky a literatury. Není cílem maturitní přípravy, aby žáci vstřebali obrovské množství údajů, ale aby pochopili souvislosti, případně aby se soustředili na určitý typ informací, který je jim bližší. Hlubší znalosti z historie, geografie apod. přenecháváme maturitním komisím těchto předmětů.

Některá témata se prolínají a řadu znalostí lze využít u více témat. Záleží na žácích, jestli si touto formou chtějí zjednodušit práci.

V angličtině jsem dosud žádný maturitní seminář nevedla, připravovala jsem žáky v rámci běžných hodin, kterých je u jazykových oborů v maturitním ročníku pět. Z mého pohledu i z výsledků u maturity usuzuji, že příprava byla dostatečná.

Španělština: poprvé jsem seminář Španělské reálie učila teprve ve druhém roce svého působení na Gymnáziu. Nebyla jsem si jistá, do jaké míry byl seminář přínosný, a to nejen z hlediska přípravy na maturitu, ale také pro další případné jazykové potřeby žáků. Byla jsem velmi potěšena, že poměrně hodně žáků ve španělštině pokračovalo i na VŠ, a to buď jako hlavní obor, nebo další volitelný předmět. Několik žáků vycestovalo v rámci programu Erasmus do Španělska, každoročně tam někteří žáci odjíždějí pracovat na letní brigádu.

Snažím se v tomto smyslu motivovat žáky hned v prvním ročníku. Španělština jako světový jazyk má velkou budoucnost. Žáky také velmi těší, když jsou i u nás ve škole schopni komunikovat se španělsky mluvícími zahraničními studenty.

Domnívám se, že maturitní příprava je na naší škole na velmi dobré úrovni a většina žáků odchází na vysoké školy výborně jazykově vybaveni. Musím ale bohužel konstatovat, že jazyková úroveň i motivace žáků se liší podle zaměření tříd. Ve všeobecných třídách je celkově jazyková úroveň i zájem o jazyky nižší, což působí problémy v průřezových seminářích předmaturitních a maturitních ročníků. Zaznamenala jsem ale velkou snahu ze strany žáků všeobecných tříd tento handicap vyrovnat. Na jazykové semináře se hlásí žáci, kteří se jazyku chtějí více a hlouběji věnovat, lze tedy předpokládat zvýšenou snahu.

Pokud si žáci vyberou angličtinu i španělštinu jako maturitní předměty, získají nejen základní přehled o historii, geografii, literatuře a kulturním prostředí, ale jsou i schopni určitého srovnání a nadhledu. V oblasti konverzační jsou pak schopni improvizace.

Seznam použité literatury:

Stodůlková, Eva a Zapletalová, Eliška. *Pedagogika pro střední školy*. 1. vydání, Beroun: Machart, 2011, 214 s., ISBN 978-80-87517-22-2 (Brož.)

Zormanová, Lucie. *Obecná didaktika pro studium a praxi*. 1. vydání, Praha: Grada Publishing, a. s., 2014, 240 s., ISBN 978-80-247-4590-9 (Brož.)

Přílohy:

Příloha 1 – maturitní témata z angličtiny s překladem

1. Global education (identity, stereotypes, prejudices, ethnocentrism etc.)
2. Global issues (wars, poverty, refugees, integration etc.)
3. The Czech Republic
4. Prague, Brno and other important Czech towns
5. The Commonwealth of Nations (Australia, New Zealand, Canada, The Republic of South Africa)
6. The British Isles (The United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland, the Republic of Ireland)
7. London and other important anglophone cities
8. New York, Washington D.C. and other important North American cities
9. The United States of America
10. The History of the USA, Part I. (from the first settlers to the War of Independence)
11. The History of the USA, Part II. (from the Civil War to these days)
12. The History of Britain, Part I. (from the first invasion to the Wars of Roses)
13. The History of Britain, Part II. (the Tudors and the Stuarts)
14. The History of Britain, Part III. (from the 18th century to Modern Age)
15. Elizabethan theatre
16. English romanticism
17. 19th century British literature
18. Modern British literature
19. American literature, Part I (from the first American writers to the „Lost Generation“)
20. American literature, Part II (from the World War II. until these days)

Překlad:

1. Globální vzdělávání (identita, stereotypy, předsudky, etnocentrismus atd.)
2. Globální problémy (vátky, chudoba, uprchlíci, integrace atd.)
3. Česká republika
4. Praha, Brno a další významná česká města
5. Britské společenství národů (Austrálie, Nový Zéland, Kanada, Jihoafrická republika)
6. Britské ostrovy (Spojené království Velké Británie a Severního Irska, Irská republika)
7. Londýn a další významná anglofonní města
8. New York, Washington D. C. a další významná severoamerická města
9. Spojené státy americké
10. Historie USA, část I (od prvních osadníků po Válku za nezávislost)
11. Historie USA, část II (od Občanské války po současnost)
12. Historie Velké Británie, část I (od prvních nájedů po Války Růží)
13. Historie Velké Británie, část II (Tudorovci a Stuartovci)
14. Historie Velké Británie, část III (od 18. století po moderní dobu)
15. Alžbětinské divadlo
16. Anglický romantismus
17. Britská literatura 19. století
18. Moderní britská literatura
19. Americká literatura, část I (od prvních spisovatelů po „Ztracenou generaci“)
20. Americká literatura, část II (od 2. světové války po současnost)

Příloha 2 – maturitní témata ze španělštiny s překladem

1. a) Familia
b) Prehistoria, Edad Antigua, Edad Media, Reconquista
2. a) Mi vida cotidiana, mis aficiones
b) Reconquista, Reyes Católicos, Casa de Austria
3. a) Vivienda, mi barrio
b) Casa de Borbón, Edad Contemporánea
4. a) Mi ciudad y servicios públicos
b) Historia de América Latina
5. a) Vida sana
b) Literatura española desde los orígenes hasta el Siglo de Oro
6. a) Enfermedades, el cuerpo humano
b) Literatura española desde el siglo XVI hasta el siglo XIX
7. a) Vacaciones
b) Literatura moderna
8. a) Moda
b) Geografía de América Latina
9. a) Naturaleza, el medio ambiente, el tiempo atmosférico
b) Barcelona y ciudades del sur de España
10. a) Tiendas, compras, dinero
b) Literatura hispanoamericana
11. a) Comida, restaurantes
b) Madrid y ciudades del norte de España
12. a) Fiestas
b) Problemas actuales de América Latina
13. a) Escuela, estudios
b) Geografía de España
14. a) Profesiones, buscando trabajo
b) Historia de América Latina
15. a) Transporte, viajes
b) Música, cine
16. a) En el campo, los animales
b) República Checa
17. a) Practicando deportes
b) Arte español hasta el siglo XIX
18. a) Cultura en mi casa
b) Sistema político, económico, la Familia Real
19. a) Medios de comunicación
b) Arte en el siglo XX
20. a) Vida cultural
b) Vida cotidiana en España (comparación)

Překlad:

1. a) Rodina
b) Právěk, starověk, středověk, Reconquista
2. a) Můj denní režim, moje záliby
b) Reconquista, katoliční králové, Habsburkové

3. a) Bydlení, moje obec
b) Dynastie Bourbonů, současná doba
4. a) Moje město a veřejné služby
b) Historie Latinské Ameriky
5. a) Zdravý život
b) Španělská literatura od počátků do Zlatého věku
6. a) Nemoci, lidské tělo
b) Španělská literatura od 16. století po 19. století
7. a) Prázdniny
b) Moderní literatura
8. a) Móda, odívání
b) Geografie Latinské Ameriky
9. a) Příroda, životní prostředí, počasí
b) Barcelona a města na jihu Španělska
10. a) Nákupy, obchod, peníze
b) Latinskoamerická literatura
11. a) Stravování, restaurace
b) Madrid a města na severu Španělska
12. a) Svátky
b) Současné problémy Latinské Ameriky
13. a) Škola, vzdělávání
b) Geografie Španělska
14. a) Povolání, hledání práce
b) Historie Latinské Ameriky
15. a) Doprava, cesty
b) Hudba, film
16. a) Na venkově, zvířata
b) Česká republika
17. a) Sport
b) Španělské umění do 19. století
18. a) Můj kulturní život
b) Politický a ekonomický systém Španělska, královská rodina
19. a) Sdělovací prostředky
b) Španělské umění ve 20. století
20. a) Kultura
b) Srovnání běžného života a každodenního režimu ve Španělsku a u nás

Příloha 3 – příklad části C pro maturitní zkoušku - španělština



Priloha 4 – Ukázka DUMu (Digitalizovaného učebního materiálu) - španělština

Contesta a las preguntas: (Odpověz na otázky:)

- ¿Conoces el nombre de los periódicos más importantes de España e Hispanoamérica?
- ¿Te molestan los anuncios en la radio?
- ¿Prefieres televisión pública o comercial?
- ¿Qué opinas sobre la calidad y variedad de programas televisivos?
- ¿Qué tipo de programas te fastidia?
- ¿Cuál es tu opinión sobre las noticias televisivas?
- ¿Hay suficientes programas de calidad para niños?
- ¿Con qué frecuencia compras un periódico o revista?
- ¿Qué piensas sobre las revistas de corazón?
- ¿Hay periódicos dirigidos a los jóvenes?
- ¿Qué medio informa mejor de lo que pasa en el mundo: prensa, televisión o radio?
- ¿Cuál de los medios de comunicación tiene el mayor impacto en la sociedad?

Relaciona ambas columnas: (Spoj oba sloupce:)

la edición	komiks
imprimir	článek
el suplemento	vydání
la prensa objetiva	křížovka
la prensa amarilla	deník
el diario	inzeráty
el semanal	tisknout
la portada	bulvární tisk
el artículo	příloha
los anuncios	týdeník
el crucigrama	objektivní tisk
el tebeo	předplatitel
la rueda de prensa	tisková konference
el lector abonado	titulní strana

Traduce las frases al checo y utilízalas en las oraciones: (Přelož věty do češtiny a použij je ve větách:)

La encuesta televisada – un programa televisado – el concurso entre espectadores -
pasar al otro canal – la cuarta continuación de la serie – intercalar en el programa
anuncios comerciales – apagar la tele

Qué hacen: (Co dělají?)

El gacetero, el reportero, el folletinista, el corresponsal, el comentarista

Historia

- Prehistoria – Cueva de Altamira
- Los romanos
- Los árabes, la Conquista
- La Reconquista – El Cid
- Los Reyes Católicos
- Descubrimiento de América – 1492
- La Casa de Austria – Carlos I., Felipe II.
- La Casa de Borbón
- La guerra de la independencia – Napoleón
- La primera república
- Las guerras carlistas
- La segunda república
- Francisco Franco
- La Segunda Guerra Mundial – el bombardeo de Guernica
- El franquismo, la época de la Transición
- La edad contemporánea – el Rey Juan Carlos I.



MODERN BRITISH LITERATURE

19th + 20th centuries

Oscar Wilde

Dublin
his wife and his lover
prison
works

Rudyard Kipling

Bombay
jungle tales
works

Sir Arthur Conan Doyle

Edinburgh
works

George Bernard Shaw

Dublin
drama, essays
works
opinions

Agatha Christie

England
novels, short stories, plays
Hercule Poirot, Miss Marple
mysteries, psychology

George Orwell

India
political ideas
rejection of man's dominion over man
works

Joseph Conrad

Ukrainian
ships and sea
questions of moral strength

William Somerset Maugham

Paris
novels, stories, drama
works

James Joyce

Ireland
„stream of consciousness“
works

Virginia Woolf

London
Bloomsbury Group
experimental prose
works

David Herbert Lawrence

Nottinghamshire
Lady Chatterley's Lover
individual's view of his own personality

Kingley Amis

satire, humour
Lucky Jim